

Marieann Larsson, 555 520 84

E-post
marieann.larsson@sis.se

SIS ordlista 2010, utgåva 8

Giltig från 2010-05-17 till och med nästa revisionsmöte 2011-05-17

SIS ordlista ska fungera som ett stöd för dig när du skriver texter för SIS. Det är viktigt att vi använder ett gemensamt språk så att vår omvärld uppfattar SIS språk som enhetligt och begripligt. Orden i SIS ordlista gäller för alla typer av dokument som produceras för SIS såväl på papper som digitalt.

Termerna i ordlistan har tagits fram på förslag av SIS medarbetare. Förslag till ordlistan anmäls via SIS Förslagslåda. Förslagen behandlas av SIS Begreppsråd som beslutar om alla förändringar. Beslutade förändringar fastställs i samband med det årliga revisionsmötet.

SIS Ordlista ska endast innehålla "SIS-unika" begrepp. För allmänna begrepp hänvisar vi till Svenska Akademiens Ordlista, SAOL, och för skrivregler rekommenderar vi TNC skrivregler.

Läsanvisningar

Term

Först i termposten står den rekommenderade termen i fet stil. Sedan följer eventuella synonymer, akronymer, förkortningar, var och en på ny rad och även de i fet stil. Termer skrivs med liten begynnelsebokstav, t.ex. global standard, utom i det fall när termen ska skrivas med stor begynnelsebokstav, t.ex. Europastandard. På så sätt vet man hur termen ska skrivas i löpande text.

Definition

Därefter följer en definition av det begrepp som termen eller termerna står för. Den är skriven som en ofullständig mening med liten begynnelsebokstav och utan slutpunkt. Anledningen är att det ska vara möjligt att ersätta termen i löpande text med dess definition.

<Insnävning>

Om en term har en annan eller bredare betydelse i andra sammanhang kan det vara klargörande att ange det aktuella ämnesområdet för eller eventuell insnävning av begreppet. Detta anges då först i definitionen, inom vinkelparentes. Se t.ex. definitionen av ärende.

Kursiv stil

Vissa ord i definitionen kan vara satta i kursiv stil. Detta anger att det kursiverade ordet finns som en egen termpost med en egen definition i ordlistan.

Anmärkning

Efter definitionen kan följa en eller flera anmärkningar. De innehåller kompletterande information som är tänkt att underlätta förståelsen av begreppet.

adjungerad projektdeltagare

projektdeltagare som representerar ett annat standardiseringsprojekt

Anm. En adjungerad projektdeltagare bjuds in av representanterna för projektfinansiärerna och har ingen rösträtt.

arbetsdokument

adok

<vid svenskt nationellt standardiseringsarbete> grunddokument till svensk *standard*, *teknisk rapport*, *teknisk specifikation* eller handbok som används internt inom en *teknisk kommitté*

arbetsgrupp

AG

grupp som är underställd en *teknisk kommitté* och som driver ett eller flera *delprojekt*

arbetsprogram

del av *verksamhetsplan* som beskriver *ärenden* och aktiviteter inom ett *projekt*

delegat

medlem av delegation

Anm. I internationellt standardiseringsarbete kan SIS representeras av en delegation.

delprojekt

del av ett *projekt* som har egen uppföljning och redovisning

Anm. Ett delprojekt inom ett *standardiseringsprojekt* drivs ofta av en *arbetsgrupp*.

Europastandard

europaisk standard

standard fastställd av CEN, CENELEC eller ETSI

global standard se internationell standard

förslag till svensk standard

ftSS

dokument utarbetat av *teknisk kommitté* färdigt att sändas ut på remiss som förslag till *svensk nationell standard*

förslag till teknisk specifikation

ftTS

<vid svenskt nationellt standardiseringsarbete> dokument utarbetat av *teknisk kommitté* färdigt att sändas ut på remiss som förslag till *teknisk specifikation*

inbjuden expert

projektdeltagare som deltar i ett standardiseringsprojekt för att tillföra speciell kunskap

Anm.

En inbjuden expert bjuds in av representanterna för projektfinansiärerna.

En inbjuden expert har ingen rösträtt.

En inbjuden expert som kontinuerligt deltar i ett standardiseringsprojekt ska vara medlem i SIS.

informationsprenumerant

juridisk eller fysisk person som betalar en avgift för att få information om pågående arbete i ett

projekt

Anm. En informationsprenumerant behöver inte vara *SIS-medlem* och deltar inte i projektarbetet.

internationell standard

global standard

standard fastställd av ISO, IEC eller ITU

internprojekt

projekt som i huvudsak är inriktat på den egna verksamhetsutvecklingen

Anm. Exempel på internprojekt inom SIS är IT-projekt.

konsensus

allmän överenskommelse träffad utan starkt motstånd mot väsentligt sakinhåll från någon viktig part av berörda intressenter och uppkommen genom ett förfarande som söker ta hänsyn till alla berörda parter synpunkter och som söker förlika olika uppfattningar

Anm. Konsensus behöver inte innebära full enighet.

medlemsavgift

den del av *årsavgiften* som används för gemensam administration

nationell standard

standard utarbetad och fastställd av ett nationellt standardiseringsorgan

Anm. Den nationalitet som avses bör anges, t.ex. tysk nationell standard, kinesisk nationell standard eller svensk nationell standard.

ordförande

person som utsetts att leda t.ex. *tekniskt råd*, *teknisk kommitté* eller *arbetsgrupp*

projekt

verksamhet som är inriktad mot ett bestämt mål och som bedrivs under begränsad tid

projektassistent

person som assisterar i ett *projekt*

Anm. Projektassistenter i SIS standardiseringsarbete ansvarar huvudsakligen för mötesadministration och dokumenthantering.

projektavgift

avgift som betalas för deltagande i *en teknisk kommitté*

Anm. Projektavgiften används framför allt för att finansiera *standardiseringsprojekt*.

projektdeltagare

fysisk person som deltar i ett eller flera *projekt*

Anm. En projektdeltagare i ett *standardiseringsprojekt* eller *utvecklingsprojekt* är antingen en representant för en *projektfinansiär*, en *adjungerad projektdeltagare* eller en *inbjuden expert*.

projektfinansiär

SIS-medlem som betalar *projektavgift*

Anm. Projektfinansiären representeras i projektet av en eller flera *projektdeltagare*.

projektledare

person som leder ett *projekt*

Anm. Projektledare i SIS standardiseringsarbete ansvarar för att projektarbetet bedrivs i enlighet med gällande standardiseringsregler och att standardiseringen och dess produkter marknadsförs.

resultatenhet

organisatorisk enhet med ekonomiskt ansvar

Anm. Inom SIS finns ca 30 resultatenheter.

samordningsgrupp

grupp som samordnar arbetet inom två eller flera *standardiseringsprojekt*, *sekretariatsprojekt* eller *utvecklingsprojekt*

sekretariatsprojekt

projekt med uppdrag att genomföra ett eller flera internationella *standardiseringsprojekt*

serviceavgift

den del av *årsavgiften* som används för standardiseringsverksamheten

SIS-medlem

juridisk person som betalat *årsavgift* till SIS

Anm. Enligt SIS stadgar: Till medlem antas i Sverige verksamma företag, myndigheter och organisationer som kan förväntas bidra till förverkligandet av föreningens ändamål samt följa föreningens stadgar och beslut. SIS-medlemmen utser en fysisk person som sin representant.

SIS-remiss

förslag till *standard*, *teknisk rapport* eller *teknisk specifikation* som skickas ut för yttrande till berörda företag, myndigheter, organisationer etc.

Anm. När det gäller internationella standardförslag utgör remissen underlag för svenskt ställningstagande till förslaget.

SIS Workshop *-en, -ar*

SIS/WS

standardiseringsprojekt med syfte att snabbt ta fram en *SIS Workshop Agreement*

SIS Workshop Agreement

SIS WA

dokument, upprättat av en grupp med gemensamma behov och intressen och utgivet av SIS, som ger regler, riktlinjer eller kännetecknen för aktiviteter eller deras resultat

Anm. En SIS Workshop Agreement skiljer sig från en standard genom att den inte behöver genomgå ett remissförfarande, beslut behöver inte tas i konsensus och att den inte fastställs av SIS.

slutligt förslag till svensk standard

sftSS

dokument för slutligt godkännande av ansvarig *teknisk kommitté* och anmälan för fastställelse som *svensk nationell standard*

stadium

<för ett ärende> fördefinierat läge i standardiseringsprocessen

Anm. SIS, CEN och ISO har olika modeller för att beskriva stadier i standardiseringsprocessen.

standard *-en, -er*

dokument, upprättat i konsensus och fastställt av erkänt organ, som för allmän och upprepad användning ger regler, riktlinjer eller kännetecknen för aktiviteter eller deras resultat, i syfte att nå största möjliga reda i ett visst sammanhang

Anm. 1 Standarder bör baseras på sammanvägda resultat från vetenskap, teknik och erfarenhet, och syfta till att främja samhällets bästa.

[SS-EN 45 020 (utg 2), 1998: Allmänna termer och definitioner avseende standardisering och därmed sammanhängande områden]

Anm. 2 En standard kan förutom huvuddokumentet innehålla **tillhörande dokument**, d.v.s. tillägg (amendment) och/eller rättelse (corrigendum).

standardiseringsprojekt

projekt främst inriktat på att utveckla *standarder* inom ett specifikt område

Anm. Standardiseringsprojekt utvecklar ibland teknisk rapport, ISO Workshop Agreement (IWA), CEN Workshop Agreement (CWA) eller *teknisk specifikation*.

Ett standardiseringsprojekt drivs av en *teknisk kommitté*.

styrgrupp

grupp som fattar övergripande beslut gällande ett eller flera *standardiseringsprojekt*, *sekretariatsprojekt* eller *utvecklingsprojekt*

Anm. Besluten kan t.ex. gälla ekonomi, inriktning eller strategi.

svensk europeisk standard

svensk standard som innehållsmässigt är identisk med *europeisk standard*

Anm. 1 Beteckningen på en svensk europeisk standard inleds med SS-EN.

Anm. 2 Skriv alltid SS-EN 12345 i stället för EN 12345 när en svensk europeisk standard avses.

svensk internationell standard

svensk standard som innehållsmässigt är identisk med *internationell standard*

Anm. 1 Beteckningen på en svensk internationell standard inleds med SS-ISO eller SS-IEC.

Anm. 2 Skriv alltid SS-ISO 12345 eller SS-IEC 12345 i stället för ISO 12345 eller IEC 12345 när en svensk internationell standard avses.

svensk nationell standard

svensk standard utarbetad inom ett *svenskt standardiseringsorgan*

Anm. 1 Svensk nationell standard har fastställts som svensk standard efter tillstyrkan av NSS (Nämnden för Svensk Standard).

Anm. 2 Svensk nationell standard kan utgöras av:

- ändrad internationell standard eller teknisk specifikation från internationellt standardiseringsorgan
- teknisk specifikation från europeiskt standardiseringsorgan
- nationellt underlag.

svensk standard

standard fastställd av *svenskt standardiseringsorgan*

Anm. 1 Beteckningen på en svensk standard inleds med SS.

Anm. 2 Svensk standard är antingen *svensk nationell standard*, *svensk europeisk standard* eller *svensk internationell standard*.

Anm. 3 Svensk standard är inte alltid svenskspråkig.

svenskt standardiseringsorgan

svensk organisation erkänd av Sveriges Standardiseringsråd, SSR, i enlighet med de internationella och europeiska regelverken

Anm. De svenska standardiseringsorganen är SIS, SEK och ITS.

teknisk kommitté

TK

kommitté inom en standardiseringsorganisation som driver ett eller flera *standardiseringsprojekt*

Anm. En teknisk kommitté arbetar med svensk och internationell standardisering.

En teknisk kommitté kan utse en eller flera *arbetsgrupper*.

Anm. Närmaste motsvarighet inom ISO och CEN till teknisk kommitté är Technical Committee (TC).

teknisk rapport

TR

dokument som beskriver resultat av forskning, undersökningar eller andra studier

Anm. Ett standardiseringsarbete kan resultera i en teknisk rapport.

teknisk specifikation

TS

dokument som anger tekniska krav som skall uppfyllas av en produkt, process eller tjänst

Anm. Ett standardiseringsarbete kan resultera i en teknisk specifikation.

tekniskt råd

grupp av personer vars huvudsakliga uppgifter är att, inom ett *verksamhetsområde*, ansvara för ekonomiska medel, inrätta och avsluta *tekniska kommittéer* samt fatta beslut om internationella sekretariatsåtaganden

Anm. Deltagare i tekniska råd utgörs av representanter för *projektfinansiärerna* och SIS.

tillhörande dokument, se under *standard*

utvecklingsprojekt

projekt som syftar till att starta ett eller flera *standardiseringsprojekt*

verksamhetsområde

VO

ämnesmässigt avgränsat område inom vilket standardiseringsarbete utförs

Anm. SIS standardiseringsverksamhet är organisatoriskt indelad efter sina verksamhetsområden, vilka också utgör *resultatenheter*.

verksamhetsplan

beskrivning av ett *standardiseringsprojekt* eller *sekretariatsprojekt* och hur det ska drivas

Anm. 1 En verksamhetsplan kan även omfatta en grupp av flera *standardiseringsprojekt*.

Anm. 2 Verksamhetsplanen utgör underlag för avtal med *projektfinansiär*.

Anm. 3 För *internprojekt* motsvaras verksamhetsplanen av en projektbeskrivning.

årsavgift

avgift som erläggs en gång per år för medlemskap i SIS

Jfr *SIS-medlem*

Anm. Årsavgiften består av *medlemsavgift* och *serviceavgift*.

ärende

<inom ett *standardiseringsprojekt* eller *sekretariatsprojekt*> avgränsad arbetsuppgift som ska resultera i en *standard*, *teknisk rapport*, IWA (ISO Workshop Agreement), CWA (CEN Workshop Agreement) eller *teknisk specifikation*.

Anm. 1 Ärende motsvaras inom ISO och CEN av work item

Anm. 2 Ett ärende kan vara pågående, avslutat eller vilande.

Anm. 3 Ett ärende genomgår vissa fördefinierade stadier och förändras genom händelser.

Anm. 4 Till ett ärende kan det finnas ett eller flera dokument knutna.

överenskommelse

<vid *standardiseringsprojekt*, *sekretariatsprojekt* eller *utvecklingsprojekt*> skriftlig, bindande bekräftelse från projektfinansiär om projektavgift för deltagande i projekt under överenskommen tid